

VD-kommentar per 2022-08-31 Norrtåg AB

Måluppfyllelse mot uppdrag i ägardirektiv och bolagsordning under perioden

Bolaget var under första halvåret i samtal med operatören som påkallat förhandling med hänvisning till väsentliga förändringar i avtalets förutsättningar med anledning av pandemin och det stora tappet av resande. Dessa förhandlingar resulterade i ett nytt tilläggsavtal, som började gälla 1 juni 2022 där bolaget övertog biljettintäkterna. För att kunna möta de nya förutsättningarna i tilläggsavtalet gav styrelsen VD i uppdrag att utarbeta en omarbetad verksamhet- och internkontrollplan med tillhörande dokument för till styrelsens strategimöte i oktober.

Uppdrag i ägardirektiv/bolags-ordning	Mål i verksamhetsplan samt indikatorer/resultatmått	Målnivå 2022	Kommentarer/avvikelser
<p>1.1 Bolaget skall för ägarna bedriva persontrafik med tåg på dag i respektive län (regional) samt mellan länen och angränsande län enligt överenskommelse med staten/Trafikverket.</p>	<p>Vi följer upp trafiken som är beställt i tågplan 2022 från resp. RKM/region. Resande följs upp på dels sträcka, dels totalen. Trafikkvalitet och fordon tillgängliga för trafik följs upp och att operatören uppfyller sina åtaganden enligt trafikavtal kontinuerligt.</p> <p>I den månadsvisa uppföljningen finns identifierade fokusområden som har aktiviteter för att stärka varumärket och arbeta långsiktigt för att identifiera infrastrukturförbättringar, fordonsförsörjning och skapa rätt</p>	<p>Resande och intäkterna Årlig ökning med 5 % utgår pga pandemi. Målet är i tilläggsbudget var att nå -26 % av resande och -21 % av intäkterna 2021.</p> <p>NKI 90% - mätning sker i okt/nov</p> <p>Trafikkvalitet Operatörsbunden punktlighet RT+5min, 97 % Operatörsbunden regularitet 96 %</p> <p>Varumärke Känna till varumärke 70 % Positivt inställda till varumärket 80% Under bearbetning</p> <p>Ekonomi i balans. Trafikkostnad enligt budgeterade nivåer</p>	<p>Ack för 2022 är resandeutvecklingen jämfört med 2019-17 % jämförbara siffror. Intäkterna ack augusti ligger på samma nivå som 2019.</p> <p>Inledningen av 2022 har kantats av dålig fordonstillgänglighet på grund av flertalet fordonsskador, två mindre urspårningar i anslutning till depån samt stundtals tuff väderlek med stora snömängder och kyla. Underhållsleverantören har ej kunnat möta det ökade underhållsbehovet, vilket har lett till fordonsbrist. En del av bristerna kan härledas till personalbrist på grund av Covid-19 och i vissa fall långa leveranstider av reservdelar. ERTMS störningar på Haparandabanan har medfört att Trafikverket har sänkt hastigheten på banan vilket medfört fortsatt dålig punktlighet på sträckan. Orsaken till de flesta merförseningar är starkt kopplat till infrastruktur och</p>

	<p>förutsättningar för kommande upphandlingar.</p> <p>Måltal för 2022 i enlighet med tilläggsbudget 2022</p> <p>Resande -26 % av 2019 års volymer och intäkter -21 % jämfört med 2019 års biljettintäkter NKI 90%, Trafikkvalitet Operatörsbunden punktlighet RT+5min, 95 % Operatörsbunden regularitet 95 % Varumärke Känna till varumärke 70 % Positivt inställda till varumärket 80% Ekonomi i balans.</p>		<p>olyckor eller andra yttre förhållanden eller fel på spårväxel.</p> <p>Punktligheten för 2021 med måttet, "Rätt tid + 5 minuter" uppgår till 84 % och 91 tåg av 100 går som tåg. Andel inställda avgångar till följd av banarbeten utgör 8 % under tertialet.</p> <p>Producerade km jämfört med planerade är -10 % och resande är -15 % jämfört med 2020 och -41 % jämfört med 2019</p> <p>Den operatörsbundna punktligheten uppgår till 97 % och regularitet 97,4 %. Antal banarbeten och störningar kopplat till infrastrukturen är faktorer som ligger utanför operatörens påverkan och har en stor inverkan på resenärens upplevelse av trafiken.</p>
<p>1.2 Bolaget skall arbeta i enlighet med avtalet tecknat med Trafikverket (f.d Rikstrafiken) om utvecklingsprojekt Norrtåg.</p>		<p>Uppfyllt</p>	
<p>1.3 Bolaget skall årligen fastställa en trafikförsörjningsplan. Trafikåret är ca 15 december-15 december.</p>		<p>Uppfyllt</p>	<p>Bolaget har i samråd med RKM, regionen och kommuner lämnat en trafikbeställning till operatören för T23. Den nya tidtabellen börjar gälla den 13 december 2022. Arbetet med tågplan 2024 ska påbörjats under hösten 2022.</p>

1.4 Genom samverkan med ägarna planera, samordna och upphandla persontrafik med tåg med hög kundtillfredsställelse.		Uppfyllt	Nästa upphandling sker 2024 inför tidtabellskiftet i december 2025 då gällande avtal går ut. Förberedelser inför beslut om trafikplikt pågår.
1.5 Bolaget skall erbjuda en rationell och effektiv persontrafik med tåg.		Uppfyllt	
1.6 Bolaget skall svara för att regionens invånare erbjuds en attraktiv persontrafik med tåg med hög tillgänglighet och standard. Regelbundna resor för pendling mellan i trafikförsörjningsplanen utpekade orter är viktiga att tillgodose.		Uppfyllt	Bolaget arbetar med en trafikeringsplan för kommande år för att se behovet av fordons- och depåkapacitet på längre sikt och när Norrbottenbanan är klar för trafik.
1.7 Trafikutbudet skall, i dialog med ägarna, samordnas med den övriga interregionala trafiken.		Uppfyllt	Tågplanen har tagits fram mht tagen dels till regionernas önskemål, dels tagit höjd för den tunga underhållet och upprustningar av fordonen som ska göras under 2022.
1.8 Bolaget skall utveckla ett väl fungerande samarbete med ägarna och trafikentreprenörerna varvid kompetensen hos dessa skall tillvaratas.		Uppfyllt	Bolaget har process runt tågplan där ägarna, RKM, kommuner och operatör deltar.
1.9 Att årligen redovisa till ägarna resandeutvecklingen samt uppföljning i enlighet med avtalet tecknat med Trafikverket (fd Rikstrafiken) om utvecklingsprojektet i Norrtåg.		Uppfyllt	Bolaget lämnar en kvalitetsrapport varje kvartal/tertiäl och förvaltningsberättelse där det framgår kvalitetssiffror och måltal. Vidare har bolaget återkommande samverkansmöte i olika former med resp region samt möten med Trafikverket och Norges motsvarighet.
1.10 Bolaget ska i möjligaste mån eftersträva upphandling med incitament/nettoavtal för trafikföretagen.	Pandemin har medfört förändrade förutsättningar och villkor		Nytt tilläggsavtal träffats from maj 2022.

Väsentliga händelser

Resandet har återvänt betydligt snabbare än som förutspåddes i pandemins efterverkningar i mars månad, vilket är mycket positivt. Dock finns det sträckor som Bodenpendeln där resandet har inte utvecklats önskvärt och där RKM Norrbotten tog beslut att lägga ned trafiken from 15 augusti 2022. Under 2022 och 2023 genomförs sk. Tungt underhåll, fordonstyp X62, som fordonsägaren ansvarar för vilket medför att vi har haft brist på fordon vilket i sin tur medfört att ett omlopp mellan Umeå-Sundsvall-Östersund har varit inställt under perioden dec 2021 tom juli 2023.

Resultatanalys och finansiella risker

Trafikkostnaden per 31 augusti har ett utfall på 236 736 kkr jämfört med budget 265 309 kkr. De största avvikelserna är kopplat till en minskad operatörsersättning på grund av resandeintäkterna för perioden jan-maj var betydligt högre än budgeterat för motsvarande period. Vidare har elprisutvecklingen för de sex första månaderna inte fallit ut som befarats, och det har medfört att bolaget har fått 5 816 kkr minskade kostnader jämfört med budget. De tekniska projekt på vissa fordon vi hade planerat under 2022 har inte kunnat genomföras av olika anledningar. Brist på fordonstekniker hos underhållaren och reservdelsbrist är några av orsakerna. Konsulttjänster kopplat till Tågstrategin har inte upphandlats under perioden, på grund av de förhandlingar som pågick under 2022 men under hösten har omtag skett och arbetet med tågstrategin pågår nu för fullt.

Vidare har vi upplöst den reserveringen som fanns vid årsskiftet i enlighet med den budgeten. I och det nya tilläggsavtalet ansvarar bolaget numera för biljettintäkterna i sin helhet. Biljettintäkterna för tiden from juni då det nya trafikavtalet påbörjades är 12 msek bättre än mot budget. Juli månads resande och intäkter var den bästa juli månad i Norrtågs historia. Ersättning för SJ uteblivna avgångar från 2021 har utbetalats av Trafikverket under 2022, en avvikelse med 2 390 kkr. Sammantaget för Västerbotten är att den regionala medfinansieringen utifrån tilläggsbudget är 16 msek lägre än budgeterad och för hela 2022 bedöms det vara en avvikelse på knappt 14 msek.

Framtiden

Norrtåg AB har under året fortsatt arbetet med den nya tågstrategin som i slutändan ska mynna ut i en rapport; Norrtågland 2035 – en tågstrategi. Grundtanken för utredningen är att beskriva de politiska handlingsalternativen för tågtrafikens utveckling och att skapa en beredskap för olika former av resande- och trafikutvecklingsscenarier. Utredningen ska belysa de olika trafikstråkens olika förutsättningar och möjligheter. Vidare också vilka olika lösningar som kan finnas för hela Norrtågssystemet, framtida fordonsförsörjning och underhållsinfrastruktur. Även frågan om framtida fordonsstandard ska

utredas avseende till exempel komfortkrav, vinterfunktionalitet och hastighet. Det viktiga arbetet med att förbereda nästa upphandling påbörjas under hösten.

Checklista för dokument som ska bifogas per augusti 2022:

	Verksamhetsplan för år 2022 (inklusive finansiella mål)	Plan för 2022-2023 kommer att fastställas vid styrelsemöte oktober
	Internkontrollplan för år 2022	Plan för 2022-2023 kommer att fastställas vid styrelsemöte oktober
	Bolagsstyrningsrapport (i förekommande fall). Alternativt styrelsens utvärdering av det egna arbetet under det gångna året samt utvärdering av samarbetet med revisor, lekmannarevisor samt med ägarna	Utvärdering ska ske vid styrelsemötet i oktober
	Styrelsens prövning om den verksamhet som bedrivits inom bolaget under året har bedrivits i enlighet med i bolagsordningen fastställt kommunalt ändamål och kommunala befogenheter	Styrelsemöte 2022-02-28 punkt § 888

Umeå 2022-09-09

Maria Högländer

Vd Norrtåg AB